

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060206

DOM
2013-10-09
Stockholm

Mål nr
P 11015-12

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2012-11-16 i mål nr P 2680-12, se bilaga

KLAGANDE

1. M S

2. G U

3. P U

4. S U

Ombud för 1-4: Advokaten F R

MOTPART

Stadsbyggnadsnämnden i Haninge kommun

SAKEN

Byggnadsavgift avseende fastigheten X i Haninge kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom upphäver Mark- och miljööverdomstolen Stadsbyggnadsnämndens i Haninge kommun beslut av den 15 december 2010, § 226.

Dok.Id 1092502

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50 E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

M S, G U, P U och S U (klagandena)

har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen, med ändring av mark- och miljödomstolens dom, i första hand helt efterger påförd byggnadsavgift och i andra hand sätter ned byggnadsavgiften till skäliga 100 kronor. Klagandena har till grund för sitt yrkande i huvudsak anfört vad som anförts i underinstanserna.

Stadsbyggnadsnämnden i Haninge kommun har bestritt ändring och anfört bl.a. följande. Nämnden har beslutat om påföljd för att fastighetsägarna utfört nybyggnad utan beslut om bygglov. Den sammanlagda byggnadsavgiften har beräknats enligt följande. Bygglövsavgiften, totalt 10 848 kronor, har beräknats enligt 2010 års taxa för bygglov förråd (15 kvm) med 3 072 kronor, för sjöstuga (34 kvm) med 3 024 kronor, för vedbod (10 kvm) med 2 016 kronor, samt för pumphus (3 kvm) med 2 016 kronor. Därtill har även uttagits en administrationsavgift enligt taxan med 720 kronor. Byggnadsavgiften har beräknats till 43 392 kronor, vilket motsvarar 4 x 10 848 kronor.

Klagandena har i yttrande anfört att vedboden och pumphuset funnits på fastigheten i mer än tio år, varför byggnadsavgiften i vart fall ska sättas ned med 16 228 kronor ($2\,016 \times 4 \times 2 = 16\,228$).

Nämnden har beretts tillfälle att yttra sig.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Den 2 maj 2011 trädde en ny plan- och bygglag (2010:900), PBL, i kraft samtidigt som den äldre plan- och bygglagen (1987:10), ÄPBL, upphörde att gälla. Enligt punkten 3 i övergångsbestämmelserna ska, för överträdelser som ägt rum före ikraftträdandet, äldre bestämmelser tillämpas på prövningen i sak. Den nya lagen ska dock tillämpas, om den leder till en lindrigare påföljd.

Enligt 10 kap. 4 § första stycket ÄPBL ska en byggnadsavgift tas ut om någon utan lov utför en åtgärd som kräver bygglov.

Byggnadsavgiften har i PBL ersatts av en byggsanktionsavgift, som enligt 11 kap. 51 § PBL bl.a. ska tas ut om någon bryter mot en bestämmelse i lagens 8-10 kap. Den närmare avgränsningen av de överträdelser som ska leda till byggsanktionsavgift enligt PBL framgår av 9 kap. plan- och byggförordningen (2011:338), PBF.

Ändringar av PBF som trädde i kraft den 1 juli 2013 (SFS 2013:308) innebär bl.a. att de tidigare bestämmelserna i PBF om att byggsanktionsavgift kunde tas ut för överträdelser bestående i att ha vidtagit vissa åtgärder *utan att ha sökt lov* (9 kap. 6–18 §§ PBF i dess lydelse före den 1 juli 2013) har utgått och ersatts av bestämmelser som innebär att byggsanktionsavgift nu ska tas ut när någon påbörjat en åtgärd som kräver lov m.m. *innan byggnadsnämnden har gett startbesked* (9 kap. 6–17 §§ PBF i nu aktuell lydelse). Någon bestämmelse som motsvarar de äldre bestämmelserna om byggsanktionsavgift för att ha vidtagit en åtgärd utan att ha sökt lov finns inte. Av övergångsbestämmelserna till de senaste ändringarna i PBF framgår att för överträdelser som ägt rum före den 1 juli 2013 ska äldre föreskrifter tillämpas. De nya föreskrifterna ska dock tillämpas om de leder till en lindrigare påföljd. Mark- och miljööverdomstolen har i ett avgörande den 30 augusti 2013 (mål nr P 10174-12) bedömt att en tillämpning av PBL innebär att en byggnadsavgift enligt ÄPBL inte kan tas ut eftersom det efter den 1 juli 2013 inte finns någon bestämmelse som motsvarar de äldre bestämmelserna om byggsanktionsavgift för att ha vidtagit en åtgärd utan att ha sökt lov eller en byggnadsavgift för att ha vidtagit en åtgärd utan lov.

Av 10 kap. 27 § ÄPBL framgår att byggnadsavgift inte får tas ut om frågan om påföljd för en överträdelse som avses i 4 § första stycket inte har tagits upp till överläggning vid sammanträde med byggnadsnämnden inom tio år från det att överträdelsern begicks.

Förrådsbyggnaden

Bygglov har krävts för uppförande av förrådsbyggnaden. En ansökan om bygglov för uppförande av en förrådsbyggnad inkom till nämnden den 17 februari 2010. Nämnden

har därefter besiktigat fastigheten samt i skrivelse den 12 augusti 2010 begärt en komplettering av ansökan alternativt besked om hur ärendet ska drivas vidare. Av handlingarna i målet framgår att förrådsbyggnaden har uppförts under 2010.

Sjöstugan

Den rivning och återuppbyggnad av sjöstugan som har skett, har krävt lov. Något lov för sjöstugan har inte sökts innan den revs och återuppförande påbörjades. Enligt 10 kap. 4 § första stycket ÄPBL ska byggnadsavgift tas ut för överträdelsen.

Vedboden och pumphuset

Vid besiktning av fastigheten, av företrädare för nämnden, våren 2010 konstaterades att vedboden och pumphuset som bedömdes som bygglovpliktiga fanns uppförda. Klagandena har anfört att vedboden och pumphuset uppförts för mer än tio år sedan. Nämnden har beretts tillfälle att yttra sig över denna uppgift men har inte hörts av.

Påförande av byggnadsavgift

Nämnden har med stöd av 10 kap. 4 § första stycket ÄPBL påfört klagandena en byggnadsavgift för de olovliga åtgärderna.

När det gäller uppförandet av *vedboden* och *pumphuset* är dessa överträdelser preskriberade och någon byggnadsavgift kan redan på grund av detta inte tas ut.

Varken uppförandet av *förrådsbyggnaden* utan att bygglov erhållits eller uppförande av *sjöstugan* utan att lov har sökts träffas av någon bestämmelse i PBF. Vid den jämförelse som ska göras mellan de påföljder som blir resultatet av en tillämpning av ÄPBL respektive PBL konstaterar Mark- och miljööverdomstolen att det enligt nu gällande lydelse av 9 kap. 6 § PBF inte längre utgår någon byggsanktionsavgift för att inte söka bygglov för nybyggnad trots att lov krävs. Nu gällande PBF tar i stället sikte på de fall där någon påbörjat en bygglovspliktig åtgärd utan att nämnden har gett startbesked. ÄPBL, som gällde vid tidpunkten för överträdelserna, innehöll inte någon bestämmelse om utfärdande av startbesked och PBF kan därför inte anses tillämplig. Reglerna om byggsanktionsavgift, liksom de tidigare reglerna om byggnadsavgift, har en straffrättslig karaktär och bör därför tolkas restriktivt.

Vid angivna förhållanden, dvs. då en tillämpning av PBL leder till en lindrigare påföljd, följer av övergångsbestämmelserna att PBL ska tillämpas på den aktuella överträdelsen och förutsättningar för utdömande av byggnadsavgift finns därmed inte.

Nämndens beslut om påförande av byggnadsavgift ska därför upphävas avseende samtliga överträdelser.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Liselotte Rågmark, Henrik Runeson, referent, och Mikael Hagelroth samt tekniska rådet Maria Lotz. Föredragande har varit Linn Gloppestad.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2012-11-16
meddelad i
Nacka Strand

Mål nr P 2680-12

KLAGANDE

1. M S

2. G U

3. P U

4. S U

Ombud för 1-4: Advokaten F R

MOTPART

Stadsbyggnadsnämnden i Haninge kommun

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut 2012-02-10 i ärende nr 4032-11-552, se bilaga 1

SAKEN

Byggnadsavgift på fastigheten X

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 297193

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104	Augustendalsvägen	08-561 656 00	08-561 657 99	måndag – fredag
131 26 Nacka Strand	20	E-post: mmd.nacka@dom.se		08:30-16:00
		www.nackatingsratt.domstol.se		

BAKGRUND

Stadsbyggnadsnämnden i Haninge kommun (nämnden) beslutade den 15 december 2010 att påföra P U, G U, S U och M S i egenskap av fastighetsägare, en byggnadsavgift för olovligt utförda åtgärder om 43 392 kr med solidariskt betalningsansvar. Beslutet överklagades till Länsstyrelsen i Stockholms län (länsstyrelsen) som avslog överklagandet.

YRKANDEN M.M.

P U, G U, S U och M S har överklagat länsstyrelsens beslut och i huvudsak framställt samma yrkanden och grunder som i länsstyrelsen med följande tillägg. För det fall P U varit medveten om att han varit tvungen att avvakta särskilt beslut i frågan hade han inte påbörjat byggnationen i förtid och riskerat påföljder i anledning av detta.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen instämmer i den bedömning som länsstyrelsen har gjort. Det som P U, G U, S U och M S har anfört föranleder inte mark- och miljödomstolen att göra en annan bedömning. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se domsbilaga 2 (DV427)

Överklagande senast den 7 december 2012. Prövningstillstånd krävs.

Bjarne Karlsson

Kristina Littke

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Bjarne Karlsson, ordförande, och tekniska rådet Kristina Littke. Föredragande har varit tingsnotarien Linda Bellucci Feijen.
